

Peer feedback van (near) natives voor de ontwikkeling van schrijfvaardigheid

EINDrapport EMP-project Frans 2012-2013

Augustus 2013

Emmanuelle le Pichon

Ineke van den Berg

1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Proeven van academische bekwaamheid zowel bij het einde van een BA opleiding als ook van een MA opleiding kunnen verschillende vormen nemen waaronder een wetenschappelijk essay, een recensie, een review van wetenschappelijk onderzoek, een verslag van empirisch onderzoek of een (geannoteerde) proefvertaling (zie protocol-Bachelor eindwerkstuk, SMT). Alle verschillende mogelijkheden hebben tenminste een gezamenlijke voorwaarde: dat de schrijfvaardigheid van de student in de doeltaal genoeg ontwikkeld is op het moment dat er geschreven moet worden. Daarom wordt al een paar jaar gewerkt aan de verbetering van de schrijfvaardigheid van de studenten bij Moderne Talen (zie o.a. EMP advies rapport 2009). Maar zoals bekend vergt de ontwikkeling van schrijfvaardigheid ook veel begeleidingstijd. Door de bezuinigingen op de faculteit Geesteswetenschappen is er steeds minder docenttijd beschikbaar per student. Bij de opleiding Frans zijn de gevolgen hiervan tastbaar: de BA en MA eindwerkstukken die de docenten onder ogen krijgen zijn vaak onder de maat qua niveau van de zinsbouw, grammatica, woordenschat en opbouw van de tekst. Soms wordt zelfs een achteruitgang van de schrijfvaardigheid in de doeltaal bij de materstudenten geconstateerd.

Dus, enerzijds is er de noodzaak voor een didactische investering op het gebied van de schrijfvaardigheid in de doeltaal, terwijl anderzijds de beschikbaarheid van de docenten is afgenomen.

Daarnaast is er een andere problematiek die aandacht vraagt. Jaarlijks schrijft een aantal Franstalige studenten zich in voor de opleiding Frans, dit betreft studenten die tweetalig opgevoed zijn of Erasmus studenten. Dit gegeven biedt mogelijkheden ten aanzien van bovengenoemd probleem waarvan tot op heden geen gebruik wordt gemaakt. Het is zelfs zo dat in de huidige situatie de tweetalige studenten het zelfde taalvaardigheidcurriculum moeten volgen als de studenten met een middelbaar schoolniveau Frans. Dit levert bij beide partijen frustratie op.

Tenslotte speelt er nog een derde problematiek: wat doen wij met de Erasmus studenten uit Franstalige landen die in onze faculteit rond lopen? Onze stage geeft hun de mogelijkheid om onderwijs ervaring op te doen maar ook beter en soepeler te integreren in de Nederlandse maatschappij.

Dit project is gericht op het inzetten van de tweetalige en Franstalige studenten (de 'expertstudenten'), alsook van Franstalige Erasmusstudenten bij het verbeteren van de schrijfvaardigheid van de overige studenten. Dit opent de volgende mogelijkheden:

- studenten die in de doeltaal op '(near) native' niveau scoren kunnen een stage vervullen waarin ze instructie krijgen en praktische ervaring opdoen met het geven van peer feedback op het gebied van schrijfvaardigheid Frans;

- deze 'expert' studenten worden op termijn zelf adviseurs van de nieuwe expert studenten.

Op deze manier kan worden voorzien in de groeiende behoefte van onderwijs in taalvaardigheid in het curriculum én wordt een aantrekkelijker curriculum aangeboden aan de studenten die al Franstalig zijn. Hun integratie in de academische gemeenschap wordt hierdoor bevorderd, ook in zoverre zij zich meer opgenomen zullen voelen in een taalgemeenschap die niet bij voorbaat angelsaksisch georiënteerd is.

Kortom, dit EMP-project beoogt twee problemen tegelijkertijd op te lossen door de inzet van tweetalige en Franstalige studenten (in dit rapport worden zij aangeduid als 'expertstudenten' of 'experts') bij het verbeteren van de schrijfvaardigheid van de overige studenten. De beoogde resultaten na 1 jaar zijn als volgt:

1. Minimaal 2 expertstudenten zijn ingezet en begeleid;
2. Meer uitdaging in de studie voor de expertstudenten;
3. Meetbare verbetering van de schrijfvaardigheid van de studenten;
4. Verrijking van het didactisch instrumentarium van de docenten;
5. Uitwisselingsmogelijkheid met studenten Universiteit van Alberta;
6. Mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek en planning.

In deze rapportage worden de resultaten en bevindingen beschreven aan het einde van het project.

2 Organisatie en planning van het project

De projectleiding was in handen van Mw. Dr. E. le Pichon, docent-onderzoeker bij de opleiding Frans. Zij werd bijgestaan door Mw. Dr. B.A.M. van den Berg, onderwijskundig adviseur bij het Centrum voor Onderwijs en Leren van de Universiteit Utrecht.

Om de beoogde output te realiseren zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

September/December 2012

1. Ontwikkelen scholingsmateriaal voor instructiebijeenkomst expertstudenten;
2. Werving en instructie van expertstudenten voor het voeren van feedbackgesprekken met de studenten Frans die deelnemen aan de cursussen in blok 1 en 2;
3. Ontwikkelen van instrumenten (vragenlijst en zelftest) om de voortgang van de studenten m.b.t. hun schriftelijke taalvaardigheid te kunnen meten;
4. Ontwikkelen en afnemen vragenlijst voor de expertstudenten in blok 1 en 2;
5. Uitvoeren 0-meting bij de binnenkomende studenten aan begin blok 1;
6. Afname zelftest en vragenlijst bij studenten aan het eind van blok 1 en 2;
7. Vastleggen feedbackgesprekken op video;
8. Verwerking resultaten blok 1 en 2;
9. Tussenrapportage.

Jan 2013 /Juli 2013

1. Werving en instructie van expertstudenten voor het voeren van feedbackgesprekken met de studenten Frans die deelnemen aan de cursussen in blok 3 en 4;
2. Afname vragenlijst bij expertstudenten;
3. Afname zelftest en vragenlijst bij studenten aan het eind van blok 3 en 4;
4. Vastleggen feedbackgesprekken op video;
5. Verwerking resultaten blok 3 en 4;
6. Stafoverleg (informatie over voortgang project);
7. Eindrapport (tevens aanzet voor publicatie in een relevant internationaal tijdschrift).

De voor de evaluatie van het project ontwikkelde instrumenten, te weten de vragenlijsten voor de studenten, respectievelijk de experts en de docenten, alsook de instructie aan de expertstudenten zijn opgenomen als bijlagen (zie bijlage 1, 2, 3 en 4).

Voor de analyse van de video-opnames is een instrument ontwikkeld dat beschreven wordt in de onderzoeksrapporten van Younes Jaater en Nadine Stunnenberg, in het kader van hun masterthesis. Voor de beschrijving hiervan en de resultaten van de analyse verwijzen wij naar dit rapport.

3 Opzet en uitvoering Schrijfatelier

3.1 Expertstudenten

Werving

Aan het begin van het studiejaar 2012-2013 is aan acht studenten gevraagd of zij de rol van expert wilden vervullen in dit project. Zij zijn benaderd op basis van hun nationaliteit (Belgisch of Frans) en op suggestie van docenten. Zes studenten zegden toe, waarvan twee MA studenten (exchange program), twee eerstejaars BA studenten, een tweedejaars BA, en een derdejaars BA Erasmus.

Vijf experts zijn inmiddels weer teruggegaan naar België respectievelijk Frankrijk om daar hun studie af te maken. Beiden hebben een verslag geschreven van hun bevindingen en om een getuigschrift gevraagd. Een van deze verslagen is opgenomen als Appendix. Twee nieuwe expertstudenten zijn erbij gekomen. Gedurende de resterende blokken heeft het expertteam bestaan uit vijf personen, onder hen twee Erasmusstudenten. Twee experts hebben zich ook voor het komende studiejaar beschikbaar gesteld, waarbij zij een rol zullen vervullen als instructeur voor de nieuwe experts.

Instructie en begeleiding van de experts

Tijdens elk blok was er een gezamenlijke bijeenkomst voor de expertstudenten o.l.v. Mw. E. le Pichon georganiseerd. In elke bijeenkomst stond een thema centraal (zie het onderstaande overzicht).

Thema 1 (8 nov. & 16 nov): structuur en organisatie van de feedbackgesprekken :

- hoe organiseer je een afspraak (externe en interne structuur van de afspraak)
- hoe bevorder je dat de student zichzelf leert corrigeren

Thema 2 (13 dec.): technieken van feedback

- hoe geef je feedback?
- waarop concentreer je de feedback?

Thema 3 (24 jan.): feedback en evaluatie

- do's en don'ts voor de feedbackgever
- welke type feedback is het beste en waarom?

Thema 4 (2 april): conceptualiseren

- soort fouten van de studenten
- voorwaarden om feedback te geven

Thema 5 (17 juni): eindverslag

- hoe heb je de stage ervaren?
- Wat heb je geleerd? Wat heb je gemist?

In deze bijeenkomsten worden de experts aangemoedigd om elkaar problemen voor te leggen, hun aanpak met elkaar bespreken en suggesties uit te wisselen. Voorbeelden van problemen die werden ingebracht zijn:

Voorbeeld 1: in blok 1 bleken studenten soms tegen de instructie in onvoorbereid naar het feedbackgesprek te komen, hoe ga je daarmee om?

Voorbeeld 2: soms komen studenten met verkeerde verwachtingen naar het gesprek. Zij verwachten van de expert dat deze hele stukken tekst gaat zitten corrigeren. Hoe maak je duidelijk aan studenten dat dat niet de bedoeling is?

In de bijeenkomsten wordt ook steeds opnieuw aandacht besteed aan de strategie: de feedback moet zo gegeven worden dat studenten leren zelf hun taalproblemen te onderkennen en op te lossen.

3.2 Werkwijze Schrijfatelier

Basisprocedure

1. Op basis van het behaalde resultaat voor een toets of schrijfoopdracht stuurt de student een e-mail naar een van de expertstudenten om een afspraak te maken (met cc aan E. Le Pichon). In deze e-mail stuurt de student een zelf gecorrigeerde versie op van de toets of opdracht en geeft daarbij aan welke problemen hij/zij samen met de expertstudent wil bespreken.
2. De expertstudent bereidt zich op basis van deze mail voor op het gesprek, waarbij hij/zij probeert om een eventuele systematiek in de gemaakte fouten te ontdekken.
3. Studenten en expertstudenten ontmoeten elkaar. De ontmoeting duurt maximaal 20 minuten.
4. Vervolg
  - ♣ Het probleem wordt opgelost, d.w.z. de student begrijpt wat hij/zij fout doet, vanuit de regel die erachter zit.
  - ♣ Het probleem is niet volledig opgelost; in dat geval maakt de student een tweede afspraak met de expertstudent en herwerkt de tekst vóór de ontmoeting. Hij/ zij stuurt een verbeterde versie op. Het probleem wordt opnieuw besproken en de oplossing (hopelijk) gevonden.

De gangbare term waarmee deze werkwijze binnen de opleiding is geïnstitutionaliseerd is 'het schrijfatelier'.

Koppeling student-expert

Het contact tussen student en expert werd gelegd via de docent. Van tevoren, aan het begin van het studiejaar 2012-2013 was door de projectleider aan alle stafdocenten gevraagd of ze in hun cursus mogelijkheden zagen om expertstudenten in te schakelen. Docenten die mee wilden doen kregen een instructie over doel en werkwijze van het schrijfatelier, maar werden vrij gelaten in hun keuze om deelname voor de cursisten al dan niet verplicht te stellen. Uiteindelijk hebben vier docenten expertstudenten ingeschakeld, te weten L. Dijkstra en M.C. Foux bij vier taalverwervingscursussen (TV1, TV2, France Sesame 1 & 2), K. Lavéant voor een cursus taal en cultuur (LC1) en B. leBruyn voor twee van de cursussen taalkunde (TK1 en TK4).

Behalve met de studenten uit deze cursussen hebben de expertstudenten ook feedbackgesprekken gevoerd met studenten die bezig waren met het schrijven van de BA of MA scriptie.

Organisatie

Aan het begin van het academisch jaar, bij de cursus Taalverwerving 1 (TV1, niv 1), werd deelname aan het schrijfatelier door de betreffende docent verplicht gesteld. Alle studenten werden verplicht om tenminste eenmaal een feedbackafspraak te maken naar aanleiding van een schrijfoopdracht en de feedback te verwerken in een gereviseerde versie. Vanwege het grote aantal studenten kostte de organisatie hiervan nogal wat werk aan de docent. Om

alle studenten in staat te stellen een expert te raadplegen werden er groepen gemaakt van twee tot drie studenten en een expert, studenten konden intekenen via Blackboard. De docent koos voor deze aanpak omdat dit de eerste cursus is die alle eerstejaars doorgaans volgen, zodat iedereen er op zijn minst een keer ervaring mee zou hebben opgedaan.

In de tweede blok, bij de cursus La France en Contemporaine (LC1, niv 1) was de deelname ook verplicht, zij het iets minder dwingend dan in blok 1. De docent attendeerde de studenten op het belang om de hulp van een expertstudent in te roepen en legde de voorwaarden uit waaronder die hulp kon worden gegeven, conform de eerder beschreven Basisprocedure. Vervolgens werd iedereen gevraagd om een afspraak te maken. Hier verliep de organisatie soepeler en leverde geen extra werkdruk voor de docent.

In het derde blok, bij de cursus France Sesame 1 werd de experthulp achteraf gezien teveel als een mogelijkheid aangeboden. Studenten bleken er aanvankelijk nauwelijks gebruik van te maken, pas nadat een van de experts zich actief aan de studenten had gepresenteerd tijdens een onderwijsbijeenkomst liep het beter en werden er tijdens ter plekke daadwerkelijk afspraken gemaakt tussen studenten en experts.

In het vierde blok, bij de cursussen Variatie in Betekenis (TK4, niv 3) en TK1 (niv 1) verplichtte de docent zijn studenten om hun werk in te sturen naar een expert. Vervolgens moesten ze aantoonbaar iets gedaan hebben met het commentaar in de eindversie. Dat liep goed, aldus de docent en doordat hij zich niet met de organisatie van de afspraken bemoeide kostte het hem geen extra tijd.

4 Opzet, uitvoering en resultaten van de evaluatie

4.1 Opzet en uitvoering evaluatie

De volgende groepen zijn geëvalueerd: 1. studenten die in 2012-2013 deelnamen aan de cursussen TV1, TV2, LC1 en TK4; 2. studenten die experthulp hadden ingeroepen bij het schrijven van hun bachelor- of masterthesis; 3. de expertstudenten, en 4. de docenten.

De opzet was om aan het eind van elk van de vier cursussen waarin het schrijfatelier werd aangeboden de studenten te bevragen middels een vragenlijst die zij per e-mail kregen opgestuurd of (na blok 4) via een link naar SurveyMonkey. Hierin werden vragen gesteld naar ondermeer hun feitelijk gebruik, hun voorbereiding op en hun waardering van het schrijfatelier. Ook is hen gevraagd om een oordeel te geven over het niveau van de eigen schrijfvaardigheid Frans op dat moment, alsook een top 5 te bepalen van de eigen verbeterpunten.

Aan de vragenlijst was ook een zelftest toegevoegd, gebaseerd op Vandaele 2011, www.golewe.eu. Deze zelftest bestond uit een lijst van grammaticale en taalkundige vaardigheden (bv. 'Ik kan de interpunctie goed gebruiken', 'Ik kan de tijden –tegenwoordige tijd en verleden tijd- goed gebruiken') die nodig zijn om in goed Frans te schrijven. De gedachte achter de zelftest was dat op die manier, bij gebrek aan een objectieve en gestandaardiseerde test, toch een eventuele vooruitgang in schrijfvaardigheid vastgesteld

kon worden. Ook al was dit niet meer dan een gepercipieerde vooruitgang, op basis daarvan zou het mogelijk moeten zijn om een vergelijking te kunnen maken tussen groepen studenten die al dan niet gebruik hadden gemaakt van het schrijfatelier.

Om de situatie bij binnenkomst vast te stellen is de zelftest bij wijze van 0-meting ook aan het begin van blok 1 afgenomen. De zelftest en de studentvragenlijst zijn opgenomen als bijlage 1. Door miscommunicatie, deels veroorzaakt door ziekte van Mw. Van den Berg, heeft de evaluatie aan het eind van blok 3 niet plaatsgevonden. Toen deze omissie aan het licht kwam was blok 4 al dermate gevorderd dat we besloten om de betreffende studenten niet alsnog te bevragen, aangezien de kans op non respons en op zijn best alleen respons van de meer gemotiveerde studenten te groot geacht werd.

Voor de bevraging van de scriptiestudenten is een aparte vragenlijst gemaakt, met in essentie dezelfde vragen als voor de andere studenten, zij het zonder zelftest. De afname gebeurde eveneens via e-mail of SurveyMonkey.

De expertstudenten zijn bevraagd middels een vragenlijst met vragen over hun voorbereiding op de feedbackgesprekken, hun verwachtingen ten aanzien van de studenten, en of ze vinden dat ze voldoende begeleiding krijgen bij hun taak. Deze vragenlijst is opgenomen als bijlage 2.

Aan het eind van blok 4 is aan de docenten gevraagd naar hun bevindingen met het schrijfatelier. Gevraagd is naar het gebruik dat hun studenten maakten van de experthulp, hun tevredenheid over de kwaliteit van de feedback die de studenten van de experts hebben ontvangen, de voortgang die de studenten hebben gemaakt in schrijfvaardigheid Frans, hun eigen tijdbesparing bij het nakijken en feedback geven en eventuele problemen bij de organisatorische vormgeving van het schrijfatelier. Deze vragenlijst is opgenomen als bijlage 3.

De resultaten van de docentvragenlijst zijn vervolgens besproken en toegelicht in een apart hiervoor georganiseerde docentenbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst zijn tevens afspraken gemaakt over verbetering van de organisatie van het schrijfatelier.

4.1 Evaluatie studenten

Hieronder worden eerst de resultaten van de zelftest en van de studentvragenlijst samengevat. De evaluaties van degenen die ondersteund werden in het kader van hun scriptie worden gepresenteerd onder het kopje 'thesisstudenten'.

Zelftest

De zelftest is aan het begin van blok 1, bij wijze van nulmeting en aan het einde van de blokken 1, 2 en 4 afgenomen. De zelftest als 0-meting is door 32 studenten ingevuld, die aan het einde van blok 1 door 40 studenten. De gemiddelde score voor de tien items waarin een oordeel wordt gevraagd over aspecten van de eigen schrijfvaardigheid Frans bedraagt

aan het begin van het blok (N= 32) voor de hele groep 3,08¹. Aan het einde van blok 1 is het groepsgemiddelde (N=40) gestegen naar 3,31. De zelftest aan het einde van blok 2 is door 22 studenten ingevuld, waarvan 19 de zelftest ook in het vorige blok invulden, het groepsgemiddelde voor de zelftest (N=22) is na blok 2 zo goed als gelijk gebleven (3,33).

De zelftest aan het einde van blok 4 is door 24 studenten ingevuld, 5 van hen hadden ook eerder de zelftest ingevuld. De gemiddelde score van de hele groep voor de zelftest bedraagt 3,78 aan het einde van blok 4 (N=24). Het zelfvertrouwen als het gaat om hun schrijfvaardigheid Frans van pas beginnende studenten is dus lager dan dat van studenten die verder in het curriculum zijn.

Voor wat betreft de individuele toename in het oordeel over de eigen schrijfvaardigheid Frans kunnen er alleen uitspraken gedaan worden voor de studenten die meerdere keren de zelftest hebben ingevuld. Van de in totaal 61 studenten die de vragenlijsten hebben ingevuld hebben er 3 alle vier zelftests ingevuld, 14 hebben er drie ingevuld en 14 twee. Alleen van deze 31 studenten kan een eventuele toename in kaart worden gebracht. Bij bijna alle studenten is sprake van een lichte toename (tussen 0.1 en 0.6) in het oordeel over de eigen schrijfvaardigheid, bij twee studenten is er een sterke toename (1, 3 en 1,6). De gemiddelde scores per individuele student worden gepresenteerd in Tabel 5.1.

(bijlage 5).

Studentvragenlijst

De studentvragenlijst aan het eind van blok 1 is door 40 studenten ingevuld, die aan het eind van blok 2 door 23 studenten en de vragenlijst aan het eind van blok 4 door 26 studenten (onder wie vier studenten die de hulp van een expert hebben ingeroepen bij het schrijven van de bachelor- respectievelijk de masterthesis). De resultaten worden hier alleen op groepsniveau gerapporteerd en samengevat in Tabel 5.2.

1. Van alle 61 studenten die de vragenlijst hebben ingevuld heeft na blok 1 80%, na blok 2 en 3 100% minimaal eenmaal een expert geraadpleegd.

2. De studenten beoordelen hun schrijfvaardigheid aan het begin van hun studie als overwegend 'gaat wel, kan beter' tot 'goed, maar wil beter'. Na afloop van blok 1 is de groep verdeeld in twee uitersten: 'slecht, moet beter' tegenover 'goed genoeg'. Dit blijft ook zo in blok 2, al is de groep 'slecht, moet beter' nu wel iets kleiner geworden ten gunste van 'goed genoeg'. Aan het eind van blok 4 is er geen groep meer die de eigen schrijfvaardigheid als

---

¹ Schaalwaarden:

5 = uitstekend (ik kan het perfect, zonder fouten)

4 = zeer goed (ik maak hier en daar een klein foutje)

3 = goed (ik begrijp de theorie perfect, maar ik maak in de praktijk nog een paar fouten)

2 = niet zo goed (ik begrijp de theorie wel, maar ik maak nog redelijk veel fouten)

1 = onvoldoende (ik moet de theorie nog eens studeren én ik maak te veel fouten)

0 = slecht (ik begrijp de theorie niet en/of ik kan de regel niet in de praktijk brengen)

‘slecht, moet beter’ kwalificeert. Een ruime meerderheid beoordeelt deze als ‘gaat wel, maar kan beter’ en ‘goed, maar wil beter’.

3. Het percentage studenten dat weet wat het doel is van het schrijfatelier is toegenomen van 50% (aan het eind van blok 1) naar ca 80% aan het eind van blok 2. Of er werkelijk sprake is van een terugval aan het eind van blok 4 is niet duidelijk. Door een verkeerd geplaatste skip-logic in de vragenlijst, is de betreffende vraag ten onrechte komen te vervallen voor degenen (9 van de 26) die eerder aangegeven hadden dat ze niet naar een expert waren geweest.

4. Het percentage studenten dat denkt dat het schrijfatelier voor hen persoonlijk zinvol is is gestegen van ca. 67% (aan het eind van blok 1) naar ca. 77% aan het eind van blok 2 en 4. Waarbij ook hier de opmerking over de verkeerd geplaatste skip-logic.

Tabel 5.2. Resultaten studentvragenlijst.

	0-meting (n=34)	Na blok 1 (n=43)	Na blok 2 (n=23)	Na blok 4 (n=26)
<i>Hoe vaak ben je inmiddels naar een feedbackgesprek geweest?</i>				
0x	nvt	18,6%		
1x		23,3%	69,6%	33,3%
2x		55,8%	13,0%	28,6%
3x		2,3%	17,4%	28,6%
4x				9,5%
<i>Hoe kwalificeer je je schrijfvaardigheid op dit moment?</i>				
Slecht, moet beter	2,9%	39,5%	30,4%	
Gaat wel, maar kan beter	58,8%	9,0%	17,4%	41,2% (35,7%*)
Goed, maar ik wil nog beter	29,4%	14,0%	4,3%	41,2% (50,0 %*)
Goed genoeg	8,8%	39,5%	47,8%	17,6% (14,3%*)
<i>Is het doel van het schrijfatelier je duidelijk?</i>				
Nee		26,8%	21,7%	
Ja	21,2%	53,7%	78,3%	65,4%
Weet niet	78,8%	19,5%		
Missing				34,6%
<i>Denk je dat het schrijfatelier voor jou persoonlijk zinvol is?</i>				

Nee		5,4%	9,1%	23,5%
Ja	52,6%	67,6%	77,3%	76,5%
Weet niet	47,4%	27,0%	13,6%	

* alleen de bachelorstudenten

5. Als belangrijkste opbrengst noemen de studenten (vraag met 5 voorgeformuleerde keuzemogelijkheden):

- mijn probleem is niet opgelost, maar wel duidelijker geworden (blok 1: 15x; blok 2: 4x en 4: 4x)
- een betere manier van werken (blok 1: 8x; blok 2: 4x; blok 4: 5x)
- meer motivatie om mijn Frans te verbeteren (blok 1: 5x; blok 2: 4x; blok 4: 7x)
- een steun in mijn studie (blok 1: 9x; blok 2: 6x; blok 4: 4x)

Bij de open antwoordmogelijkheden worden door studenten o.a. de volgende toelichtingen gegeven:

- *een ander belicht fouten die je zelf niet opmerkt*
- *fijn dat er vanuit een andere blik op je werk wordt gekeken en dat er verbeterpunten zijn*
- *Frans kunnen praten met een native speaker, tekst kritisch bekijken is nuttig*
- *het is fijn om veel feedback te krijgen*
- *je krijgt een beter beeld van je schrijfvaardigheid en hulp om te verbeteren*
- *meer uitleg en dankzij bespreken van mijn aangedragen nieuwe 'oplossingen' ook meteen een stuk betere tekst en eventueel ook uitleg van problemen met grammatica*

Thesisstudenten

Twee studenten hebben experthulp gezocht om hun Frans te verbeteren in hun masterthesis. Een studente was blij dat ze eindelijk eens over haar taalprobleem kon praten, de ander zag het meer als een welkome mogelijkheid om haar Frans te verbeteren. Ze vonden dat ze nuttige feedback hadden gekregen, al constateerde de eerste studente dat ze van een van de experts de indruk kreeg dat ze niet zo veel fouten maakte, terwijl de docent haar op veel meer fouten wees. De tweede studente had gehoopt dat haar hele tekst onder de loep zou worden genomen, dat de werkwijze van de expert gericht was op een klein deel dat in detail werd besproken viel haar enigszins tegen.

4.2 Evaluatie experts

Tijdens de intervisiebijeenkomsten vulden de experts de voor hen bestemde vragenlijst in. Uit hun opmerkingen blijkt dat ze verschillend denken over het geven van feedback aan groepen van drie studenten, zoals ze in blok 1 bij TV1 hebben moeten doen. Hun ervaring is dat sommige studenten stilvallen en niet actief meedoen in het verbeterproces als ze

merken dat hun medestudenten dat wel doen. Voor anderen daarentegen is deze constructie juist bevorderend voor het feedbackproces. Als er een misverstand ontstond tussen de expert en een student kon een van de andere studenten vaak het probleem uitleggen.

Tijdens de intervisiebijeenkomst in blok 2 brachten de experts naar voren dat in vergelijking met blok 1 de studenten in blok 2 beter voorbereid naar de feedbackgesprekken kwamen en de geboden ondersteuning serieuzer namen. Ook voor de experts verliep de organisatie soepeler omdat ze beter thuis raakten in de organisatie, bv weten hoe je een ruimte moet reserveren.

De experts gaven ook aan dat ze geleerd hebben wat betreft het hoe en waarop je feedback moet geven, hoe je de student op een didactische manier kunt benaderen. Daarnaast merkten ze dat ook hun eigen begrip van de taal op sommige punten verbeterde, zoals een van hen opmerkte in haar stageverslag (zie Appendix, p 5):

De mon côté, je faisais quelques recherches sur les problèmes de langue pour lesquels les apprenants voulaient une explication. Je recherchais des points de théorie, des mnémotechniques ou encore des exemples et/ou contre-exemples lorsque cela m'était possible.

De experts voelden zich gemotiveerd en vonden het ook voor zichzelf leerzaam om de studenten te helpen met hun taalproblemen. Hieronder volgen enkele citaten uit hun antwoorden op vraag 7 (over hun tevredenheid met de opbrengst van hun inzet):

Expertstudent 1: je suis contente de m'être engagée dans ce projet. J'ai énormément appris [...] et surtout je me suis faite une idée du métier d'enseignant.

Expertstudent 2: Satisfait : être clair, se sentir utile et efficace, plus de contacts avec les autres

Voor een overzicht van alle antwoorden op vraag 7 uit de expertvragenlijst zie bijlage 6.

4.3 Evaluatie docenten

Aan het eind van blok 4 zijn zes stafdocenten van de opleiding Frans systematisch bevraagd over hun ervaringen met het schrijfatelier, vijf van hen hebben (anoniem) de vragenlijst ingevuld, waarbij een van hen om onbekende redenen relatief vaak de optie n.v.t. heeft gekozen. Uit de toelichting die deze docent af en toe gaf bij een vraag ('nu ik beter weet hoe het systeem werkt kan ik hier volgend jaar ook beter op inspelen', 'ik heb genoten van het feit dat ik op de inhoud kon focussen') blijkt wel dat de betreffende docent eerder positief dan afwijzend staat tegenover het schrijfatelier. De uitkomsten worden samengevat en gepresenteerd in Tabel 7. Over het algemeen zijn de docenten gematigd positief over het

schrijfatelier: drie van de vijf respondenten vinden dat het schrijfatelier iets toevoegt, zowel aan het curriculum van de studenten als aan dat van de experts. Ook zijn drie van de vijf docenten tevreden over de kwaliteit van de feedback van de expert aan de studenten, het gebruik dat de studenten maakten van het schrijfatelier, het inzicht dat deze studenten in vergelijking met eerdere cursisten hadden in hun taalproblemen en hun vooruitgang in schrijfvaardigheid Frans. De vraag of zij ook minder tijd dan gebruikelijk kwijt waren aan het corrigeren van taalfouten werd uiteenlopend beantwoord, twee docenten vinden dat ze inderdaad minder tijd hoefden te besteden. Een van hen licht toe: ‘ik kan nu meer aandacht geven aan de inhoud en minder aan de taal, dat is heerlijk!’ Een andere docent: ‘ik heb genoten van het feit dat ik op de inhoud kon focussen.’ Een van de twee docenten die naast hun onderwijs ook betrokken zijn bij scriptiebegeleiding noemt als een van de opbrengsten van de experthulp: ‘nu geef ik feedback over de taal in de eerste versie (vaak: eerste hoofdstuk) over een kortere portie tekst dan voorheen, en vraag de student eerst een afspraak met een expert te maken en vervolgens zo veel fouten mogelijk ook in de rest van de tekst zelf te corrigeren voordat ik feedback daarover geef (spaart tijd voor mij)’.

Tabel 7. Resultaten docentvragenlijst

<i>Ik ben tevreden over:</i>	<i>zeer oneens</i>	<i>oneens</i>	<i>eens noch oneens</i>	<i>eens</i>	<i>zeer eens</i>	<i>Nvt/geen antwoord</i>
Kwaliteit feedback van expert				2	1	1
Gebruik SA door studenten	1				2	1
Inzicht studenten in hun taalproblemen			1		2	1
Vooruitgang studenten in schrijfvaardigheid Frans			1		2	1
Eigen tijdbesparing ivm correctie taalfouten			2	1	1	
Organisatie SA		1		2	1	

5 Ontwikkelingen

Organisatie schrijfatelier

De verwachting was dat zich, door de organisatievorm in principe aan de docent te laten, een vorm van ‘best practice’ zou gaan aftekenen, maar zo duidelijk is dat nu nog niet. Hét format is op dit moment nog niet uitontwikkeld. Duidelijk is in elk geval wel dat de organisatie efficiënter kan verlopen als de afspraken via een online systeem direct tussen expert en student, zonder bemoeienis van de docent, tot stand komen. Komend jaar zal

worden gewerkt aan een online organisatie van de feedbackgesprekken: het plan is om in Blackboard een cursus aan te maken 'Atelier d' écriture', waarin alle afspraken, informatie en correspondentie in zal plaatsvinden. Een van de experts van afgelopen jaar zal daartoe worden benaderd om samen met en van de stafdocenten dit systeem tot stand te brengen. Daarnaast is het belangrijk om alle studenten vroeg in de studie te informeren over het schrijfatelier, dus al tijdens de introductieweek. Ook bleek het een stimulans te zijn voor de studenten om daadwerkelijk afspraken te maken wanneer de expert zich komt voorstellen tijdens een onderwijsbijeenkomst. Met deze leerpunten zal komend jaar rekening gehouden worden bij de vormgeving van het schrijfatelier.

De vraag of deelname aan het schrijfatelier al dan niet verplicht gesteld moet worden voor bepaalde groepen is op dit moment minder een issue voor de docenten. Het plan is om het te koppelen aan een taalportfolio of een soortgelijk instrument in de vorm van een rubric. Wanneer zo'n taalportfolio of rubric er eenmaal is en de student wordt ertoe verplicht om onder leiding van de tutor regelmatig te reflecteren op zijn of haar voortgang, dan is de functie van het schrijfatelier naar verwachting duidelijker voor de student als hulpmiddel om de verwachte groei in schrijfvaardigheid Frans te realiseren.

Taalportfolio

Uit tussentijdse informele gesprekken van de projectleider met haar in het project participerende collega-docenten blijkt dat zij door deze aanpak meer dan voorheen de schrijfvaardigheid van de student benaderen vanuit een ontwikkelingsperspectief, dat wil zeggen, de verbetering te meten tussen punt A en punt B bij dezelfde student. Dit kan helpen om de toenemende heterogeniteit van de niveaus van de taalvaardigheid in het Frans te compenseren in het eerste jaar van de universiteit. De vraag is of binnen de opleiding op termijn een portfolio zou kunnen worden ingevoerd op basis van de schriftelijke taken en de reflectie van de student over zijn/haar schrijfontwikkeling. Hierover is gesproken in een stafoverleg vlak voor de zomer, de reacties zijn overwegend positief. Waar het om gaat is dat studenten regelmatig reflecteren op hun taalontwikkeling en hierover een goed gesprek voeren met hun tutor. Iedereen voelt voor het idee, mits het deel uitmaakt van het onderwijs en voor de student wat oplevert. Gesproken is over de mogelijkheid om een (meetellende) opdracht op te nemen in TV3, waarop teruggeblikt wordt op de taalontwikkeling vanaf TV1, Dat is een manier om studenten te laten reflecteren op waar ze staan. Hierbij zou een *rubric* erg nuttig zijn: een groeimodel à la het ERK², maar dan specifiek uitgewerkt voor de schrijfproducten in de verschillende cursussen van Ba1, Ba2 en Ba3, de bachelor en de masterthesis.

Dergelijke reflectieopdrachten kunnen herhaald worden in de volgende jaren. De tutor zou de reflectieopdracht samen met de student kunnen bespreken en op basis daarvan de student adviseren hoe zich verder te ontwikkelen. Eventueel zou de expertstudent een

---

² Europees Referentie Kader <http://mijn.europeestaalportfolio.nl/TaalPortfolio/>

ondersteunende rol kunnen vervullen bij de organisatie en voorbereiding van deze gesprekken.

Controle over 'wilde praktijken'

De introductie van peerfeedback van expertstudenten en de bijbehorende intervisiebijeenkomsten heeft ook geholpen om zgn. wilde praktijken in kaart te brengen. Het bleek dat Franstalige studenten regelmatig worden benaderd om correctietaken in te voeren, voornamelijk via sociale netwerken die gesloten zijn voor docenten. Sommige studenten vragen Franstalige studenten hun werk te corrigeren zodat ze het foutloos in kunnen leveren. Als docenten het vermoeden hebben dat het ingeleverde werk het verwachte niveau van de student ver overstijgt, is de docent bij gebrek aan bewijs meestal niet in staat om dergelijke praktijken aan te tonen. Door het schrijfatelier verandert dit naar verwachting: de expertstudent kan zijn interesse om studenten te helpen formaliseren in de vorm van een stage en studenten worden aangemoedigd om zich op een duurzame manier te laten ondersteunen binnen het kader van het schrijfatelier.

Wetenschappelijke rapportage

Op basis van de verzamelde data tijdens het project zijn drie studenten begonnen met de analyse, twee van hen in het kader van de BA scriptie, de derde voor de MA scriptie. Een BA student is bezig met het opzetten van een database die gevuld wordt met de taalfouten van de studenten op de verschillende niveaus van de studie. De andere BA student doet onderzoek naar een intercultureel aspect van het project, namelijk het effect van het schrijfatelier op de integratie in de Nederlandse maatschappij van Erasmus studenten. De MA student analyseert de leerstrategieën die al dan niet worden gebruikt tijdens het schrijfatelier. Over de resultaten van deze analyses zal te zijner tijd worden gerapporteerd, zo mogelijk in de vorm van een wetenschappelijk artikel voor een peer reviewed tijdschrift.

Belangstelling Erasmusstudenten

Inmiddels hebben zich 11 Franstalige Erasmusstudenten aangemeld die in het studiejaar 2013-2014 graag als expert willen fungeren. Dat kan betekenen dat deze studenten moeten worden geselecteerd.

6 Conclusie

Uit de analyse van de resultaten van het schrijfatelier blijkt dat zowel studenten als expertstudenten baat hebben bij dit project. Al met al kan het volgende worden geconcludeerd:

1. Studenten van de verschillende cursussen waarin het schrijfatelier werd aangeboden gaven vaak aan dat zij het schrijfatelier als een steun ervaren bij hun studie en dat deze hulp hun motivatie voor de studie ten goede komt. Volgens de expertstudenten kwamen de studenten naarmate ze meer in contact kwamen met het schrijfatelier

steeds beter voorbereid naar de afspraken en toonden ze zich steeds zelfstandiger in het verwerken van de feedback.

2. De expertstudenten zeggen veel geleerd te hebben met betrekking tot het geven van feedback en het vinden van een adequate didactische benadering van de student. Ook op metalinguïstisch en metastrategisch opzicht lijkt er sprake van leerwinst, maar hierover zal bovengenoemde masterthesis meer uitsluitsel kunnen geven. Inmiddels hebben drie experts zich bereid verklaard om komend jaar de nieuwe experts te instrueren.
3. De ervaring die in het afgelopen jaar is opgedaan laat zien dat het schrijfatelier bijdraagt aan de professionalisering van de expertstudenten. Ook op sociaal en emotioneel niveau ervaren de expertstudenten tevredenheid, doordat ze zich nuttig en gewaardeerd voelen wanneer ze andere studenten kunnen helpen.

Bijlagen

1. Studentvragenlijst incl. zelftest
2. Expertvragenlijst
3. Docentvragenlijst
4. Instructie aan expertstudenten (E.le Pichon)
5. Vertrouwen in eigen schrijfvaardigheid
6. Overzicht antwoorden op open vragen experts

APPENDIX

Stageverslag expertstudent

Bijlage 1 Studentvragenlijst

1. Naam student:

2. studentnummer:

3. Hoe vaak ben je inmiddels naar een feedbackgesprek geweest
0.....1.....2.....3.....4 keer

4. Waarom ben je er (niet) naar toe gegaan?
  - a. ik vind het eng
  - b. ik had een duidelijke vraag
  - c. ik benut elke kans om mijn Frans te verbeteren
  - d. ik zie het belang ervan niet in
  - e. b. ik weet het niet
  - f. het was verplicht
  - g. ik had geen tijd

5. Hoe bereidde je je voor op het eerste feedbackgesprek?
  - a. ik had een tekst geschreven waar ik problemen mee had
  - b. ik heb de grammaticale regels nog eens bekeken
  - c. ik bereidde me niet voor
  - d. anders, nl.....

6. Hoe voelde je je voor het eerste feedbackgesprek?
  - a. neutraal
  - b. een beetje zenuwachtig
  - c. blij dat ik eindelijk eens over mijn probleem kon praten
  - d. anders, nl.....

7. Wat heeft (hebben) het (de) feedbackgesprek(ken) jou tot nu toe opgeleverd?

- a. mijn probleem is niet opgelost, maar wel duidelijker geworden
- b. een betere manier van werken
- c. meer motivatie om mijn Frans te verbeteren
- d. niets
- e. maar een deel van mijn probleem is opgelost
- f. meer contact met andere studenten
- g. een steun in mijn studie
- h. anders, nl.....

8. Hoe kwalificeer je je eigen schrijfvaardigheid op dit moment?

- a. gaat wel, maar kan beter
- b. goed, maar ik wil nog beter
- c. goed genoeg
- d. slecht, moet beter
- e. anders, nl.....

9. Noem je top 5 van belangrijkste verbeterpunten mbt je schrijfvaardigheid (hoogste prioriteit is

- 1) ....
- 2) ....
- 3) ....
- 4) ....
- 5) ....

10. Is het doel van het schrijfatelier je duidelijk?

11. Denk je dat het schrijfatelier voor jou persoonlijk niet/wel zinvol is?

12. Waarom?

13. Hoe zou je het willen verbeteren? Geef hieronder een paar ideeën aan:

ZELFTEST

Om te kunnen zien of er iets veranderd is ten opzichte van de uitkomsten van de vorige meting vragen we je om onderstaande zelftest opnieuw in te vullen.

Wat kan je goed ? Wat kan je niet zo goed ? Geef jezelf een score.

5 = uitstekend (ik kan het perfect, zonder fouten)

4 = zeer goed (ik maak hier en daar een klein foutje)

3 = goed (ik begrijp de theorie perfect, maar ik maak in de praktijk nog een paar fouten)

2 = niet zo goed (ik begrijp de theorie wel, maar ik maak nog redelijk veel fouten)

1 = onvoldoende (ik moet de theorie nog eens studeren én ik maak te veel fouten)

0 = slecht (ik begrijp de theorie niet en/of ik kan de regel niet in de praktijk brengen)

	Geef jezelf een score (1..5)
Ik kan zinnen uit de cursus gebruiken in de oefeningen van de les.	
Ik kan zinnen uit de cursus gebruiken in situaties buiten de les.	
Ik kan de adjectieven uit de cursus correct gebruiken (betekenis, vorm, plaats in de zin).	
Ik kan vergelijkingen maken (groter dan, even groot als, minder groot dan).	
Ik kan de superlatiefvorm van het adjectief maken én in situaties gebruiken. 'le plus grand'.	
Ik kan alle woorden correct spellen.	
Ik kan zinnen maken met een correcte structuur (hoofdzin, bijzin).	
Ik kan de tijden goed gebruiken (tegenwoordige tijd en verleden tijd).	
Ik kan voegwoorden gebruiken om mijn zinnen te structureren (mais, donc, car, parce que, alors que, premièrement...)	

Ik kan de interpunctie goed gebruiken. (. , ... :)

Bijlage 2 Expertstudentvragenlijst

1. Naam expertstudent:....
2. Aanvang studie:.....
3. Ik volg op dit moment de cursussen: 1.....2.....(3..)

Vragen

1. Hoe ga je je voorbereiden op het begeleidingsgesprek?
2. Wanneer beschouw je het begeleidingsgesprek als geslaagd?
3. Wat verwacht je aan zelfwerkzaamheid van de student die je begeleidt?
4. Wat moet er volgens jou vooral aan bod komen in het begeleidingsgesprek?
5. Vind je dat je genoeg instructie hebt gekregen om je taak als begeleider uit te kunnen voeren?
6. Zijn er onderwerpen inzake je begeleidingstaken waar je graag meer over wilt weten?
7. Wat zijn jouw persoonlijke doelen die je met deze stage wilt bereiken?
8. Heb je tips om de formule van het schrijfatelier nog te verbeteren?

Bijlage 3. Vragenlijst docenten

Naam docent ...../ cursus...../ Expertstudent(en).....

Dit jaar hebben de studenten van alle eerstejaarscursussen gebruik kunnen maken van experthulp bij hun schriftelijke taalvaardigheid, oftewel het schrijfatelier. Deze ondersteuning is gegeven door Franstalige en/of Frans-en nederlandstalige studenten die hiervoor een beloning in de vorm van studiepunten of van bewijs van deelname aan stage hebben ontvangen.

Wij zijn benieuwd naar jullie ervaringen en ontvangen graag eventuele suggesties om het schrijfatelier komend jaar te verbeteren. Daartoe hebben we onderstaande vragenlijst ontwikkeld, het eerste deel heeft de vorm van stellingen, het tweede deel bestaat uit open vragen. Tenslotte zijn er nog een paar vragen aan scriptiebegeleiders met studenten die experthulp kregen in het kader van hun bachelor- of masterscriptie.

Wij danken jullie bij voorbaat voor de hulp die je ons op deze manier geeft om het schrijfatelier te verbeteren.

Emmanuelle le Pichon

Ineke van den Berg (COLUU)

I STELLINGEN

VUL BIJ ELKE STELLING EEN CIJFER IN OP EEN SCHAAL VAN 1 (ZEER MEE ONEENS) T/M 5 (ZEER MEE EENS); 0= GEEN MENING):

1. Ik ben tevreden over de kwaliteit van de feedback die de expert aan mijn studenten heeft gegeven.
2. Ik ben tevreden over het gebruik dat mijn studenten hebben gemaakt van het schrijfatelier.
3. Ik heb gemerkt dat mijn studenten meer inzicht hebben in hun taalproblemen dan de studenten die ik eerder in mijn cursus had.
4. Ik heb gemerkt dat mijn studenten meer vooruitgang hebben gemaakt m.b.t hun schrijfvaardigheid in het Frans dan de studenten die ik eerder in mijn cursus had.

5. Het attenderen van mijn studenten op het schrijfatelier kostte mij weinig tijd.
6. Ik heb minder tijd dan gebruikelijk besteed aan het corrigeren van taalfouten.
7. De organisatie van het schrijfatelier verliep soepel.
8. Een volgende keer zou ik weer op deze manier willen werken.

II OPEN VRAGEN

1. Hebben je studenten überhaupt gebruik gemaakt van het schrijfatelier? Zo niet, hoe komt dat denk je?
2. Heeft het schrijfatelier merkbare gevolgen gehad voor het lesklimaat? (bv voor de motivatie, interactie)
3. Krijg je nu meer duidelijkheid inzake de vraag of studenten echt door henzelf gecorrigeerd werk voorleggen?
4. Welke kwaliteiten vind je van doorslaggevend belang voor een goede expert?
5. Was die kwaliteit bij de expert(s) in jouw cursus in voldoende mate aanwezig? Leg uit.
6. Zou je (dezelfde) expert volgend jaar weer willen inschakelen?
7. Denk je dat het schrijfatelier iets toevoegt:
  - a. aan het curriculum van de studenten
  - b. aan dat van de experts?
8. Denk je dat het schrijfatelier ook zinvol is voor andere talen?
9. Stel dat wij het schrijfatelier op een vast moment organiseren (bv donderdag van 14-17 u zijn de experts beschikbaar in lokaal..., bij wijze van inloopspreekuur. Vind je dit:
  - a. Beter
  - b. Niet goed
  - c. Liever een combinatie van beide opties (dus vast moment + a la carte)

10. Hoe zou je het schrijfatelier in de huidige opzet nog kunnen verbeteren?
  - a. Tijdstip: (Bv meer, langer, vaker)
  - b. Organisatie van de afspraken:
  - c. Contact tussen docenten/ experts en Emmanuelle
  - d. ....
11. Heb je je beoordelings- en/of feedbackmethode moeten aanpassen, zo ja in welk opzicht?
12. Vind je het zinvol om een taalportfolio voor de student te creëren?

III VRAGEN AAN SCRIPTIEBEGELEIDERS

1. Hoeveel van je bachelor- c.q. masterstudenten hebben inmiddels gebruik gemaakt van het schrijfatelier bij het schrijven van hun scriptie?
2. Ben je tevreden over de hulp van de experts bij het schrijven van de scriptie?
3. Heb je het idee dat de scriptiestudenten tevreden zijn over de hulp van de expert?
4. Krijg je nu meer duidelijkheid inzake de vraag of studenten echt door henzelf gecorrigeerd werk voorleggen?
5. Heb je je beoordelings- en/of feedbackmethode moeten aanpassen, zo ja in welk opzicht?
6. Heb je suggesties om de experthulp aan scriptiestudenten te verbeteren?
7. Heb je suggesties / opmerkingen gekregen van de studenten die gebruik van de experthulp hebben gemaakt? Zo ja, welke?

Bijlage 4 Instructie expertbijeenkomst

Pdf wordt separaat meegestuurd

Bijlage 5.

Tabel 5.1 Individuele ontwikkeling zelfvertrouwen schrijfvaardigheid Frans

Student	Ontwikkeling over 4 x zelftest	Ontwikkeling over 3 x zelftest	Ontwikkeling over 2 x zelftest
1			4,2-4,1
2		4,1-4,4-4,5	
3			2,7-3,1
4			3,1-3,6
5			4,8-4,8
6		2,3-2,9-2,8	
7		3,5-3,3-3,6	
8		3,0-3,0-3,5	
9	2,6-2,8-3,3-4,2		
10			2,8-3,2
11			2,7-2,5
12			3,2-3,3
13			2,8-3,0
14		2,9-2,7-3,4	
15		2,7-3,0-3,3	
16		2,8-3,6-2,9	
17		3,1-3,2-3,0	
18	3,2-3,3-3,7-3,6		
19		3,0-2,9-3,2	
20			3,7-3,3
21			3,6-3,6
22			2,9-3,3
23		3,0-2,7-3,5	
24			2,8-2,8
25			3,6-3,4
26		3,6-3,3-3,5	
27		4,1-4,2-4,4	
28	3,3-2,9-3,4-3,6		
29		2,9-3,0-2,8	
30			3,0-3,1
31		2,7-3,3-4,0	
Totaal 31	3	14	14

Schaalwaarden:

5 = uitstekend (ik kan het perfect, zonder fouten)

4 = zeer goed (ik maak hier en daar een klein foutje)

3 = goed (ik begrijp de theorie perfect, maar ik maak in de praktijk nog een paar fouten)

2 = niet zo goed (ik begrijp de theorie wel, maar ik maak nog redelijk veel fouten)

1 = onvoldoende (ik moet de theorie nog eens studeren én ik maak te veel fouten)

0 = slecht (ik begrijp de theorie niet en/of ik kan de regel niet in de praktijk brengen)

Bijlage 6 Tevredenheid experts

Overzicht van de antwoorden op vraag 7

Quelles sont vos premières impressions par rapport aux buts que vous vous étiez fixés lors de la première séance ? Ont-ils changé ? si oui, comment ? Si non, êtes-vous satisfait(e) du résultat jusqu'à maintenant ?

S³1-1⁴ (6⁵) Je suis satisfaite des résultats, les buts changent à chaque fois en fonction de l'étudiant, Les étudiants m'ont bien aidé en répondant à mes questions pour les devoirs que j'effectuais.

S1-2⁶ (10) J'ai compris que des fois je dois être plus catégorique et stricte avec les règles de prise de rendez-vous, corrections, etc.

S2 (7) Je suis très satisfaite c'est exactement ce que j'imaginai. J'ai vraiment aimé faire ça alors c'était un plaisir de le faire.

S3 (8) Satisfait :

- être clair
- se sentir utile et efficace
- plus de contacts avec les autres

S4-1 (10) Pour le moment, je me fixe encore le même but et c'est en cours d'acquisition.

S4-2 (6) Pour l'instant je suis satisfaite mais je peux encore approfondir mon but (avoir plus de capacité d'expliquer les difficultés linguistiques).

S5-1 (8) Je suis assez contente car je pense avoir pu aider les étudiants ne serait-ce qu'un peu.

S5-2 (7) Oui, je suis satisfaite car je suis persuadée d'avoir aidé les étudiants, ne serait-ce qu'un peu.

S6-1 (7) Non je suis satisfaite du déroulement de ce stage.

---

³ S1 = expertstudent 1

⁴ Meting einde blok 1

⁵ Aantal feedbackgesprekken

⁶ Meting einde blok 2 (zelfde expertstudent)

S6-2(?) - grosse évolution par rapport au bloc 1. les étudiants sont plus autonomes et ont compris le but de ces rendez-vous.

- sinon pour ma part, je suis contente de m'être engagée dans ce projet. J'ai énormément appris grâce à eux et surtout je me suis faite une idée du métier d'enseignant.